

LEADER YKKÖSAKSELIN RAHOITUSLINJAUKSET 2023-2027

Leader-tuki on harkinnanvaraista. Hallitus arvioi ja valitsee Ykkösakselin valintakriteerien perusteella rahoitettavat hankkeet. Rajauksia on tehty sekä yritys- että yleishyödyllisten tukien puolelle. Linjauksia on tehtävä, koska rahoituskehitykset ovat rajalliset ja rahoitusta on suunnattava strategian mukaisiin hankkeisiin ja siten, että painopisteiden suunnitellut painotukset toteutuvat. Osa linjauksista on sovittu yhteisesti ELY-keskuksen kanssa. Valinnan yhteydessä arvioidaan myös mitattavien kriteerien toteutuminen. Ykkösakseli voi yksittäistapauksessa poiketa omista rahoituslinjauksista erityisestä syystä.

Tukikelpoinen alue

Tukikelpoinen alue, jolle maaseuturahoituksen yritys- ja hanketukea voidaan myöntää, on sovittu yhdessä Uudenmaan ja Varsinais-Suomen ELY-keskusten kanssa. Lohjan ja Salon keskustaajamat on rajattu tuettavan toiminnan ulkopuolelle. Rajauksista on laadittu kartat, jotka ovat nähtävillä [Ruokaviraston sovelluksessa ...??](https://www.ely-keskus.fi/maaseudun-kehittaminen) ja ELY-keskuksen nettisivuilla [... https://www.ely-keskus.fi/maaseudun-kehittaminen](https://www.ely-keskus.fi/maaseudun-kehittaminen) (puuttuu vielä!)

Yritystukien ehdot ja linjaukset

Lainsäädäntö: Yleiset yritystukien rahoitusehdot

Tukien myöntämistä koskevien säädösten mukaan tukea EI voi myöntää maatalouteen eikä sitä tukevaan yritystoimintaan. Poikkeuksena on uusi maatalouden alkutuotannon kokeilutuki ja viljelijäryhmähankkeet.

Tukea ei myönnetä:

- rakentamattomien maa-alueiden hankintaan
- toisen yrityksen liiketoiminnan hankintaan ei myöskään toisen yrityksen osakkeiden tai osuuksien ylläpitokustannuksiin ja tavanomaisiin korvausinvestointeihin
- ulkopuolisille pitkäaikaisesti vuokrattavien kiinteistöjen rakentamiseen
- eläinten hankintaan
- traktorin tai muun maatalouden alkutuotantoon tarkoitetun koneen tai laitteen hankinta
- liikennealan investointeihin
- puunkorjuun monitoimikoneen tai kuormaa kantavan metsätraktorin hankinta sekä muun vastaavan koneen tai laitteen hankintaan
- energiakäyttöön tarkoitetun turpeen tuotantoon liittyviin investointeihin
- kiinteistön tai rakennusten hankintaan julkisyhteisöltä, ellei kohteen arvoa ole määritelty markkinaehtoisesti ulkopuolisen asiantuntijan toimesta ja hankintaa tehdään markkinaehtoisesti kokonaisteholtaan yli kahden megawatin uusiutuvan energian tuotannollisia investointeihin
- aurinko- ja tuulivoimaloihin
- koneurakoinnin maansiirtokoneisiin
- yrityksen omien koneiden huoltokorjaamoihin
- liikennekäyttöön rekisteröityjen ajoneuvojen hankintaan
- pyöräkuormaajien, raskaiden lastinkäsittelykoneiden tai vastaavan raskaan kaluston hankintaan
- Leasing-rahoituksella hankittu omaisuuteen
- pihoja ja liikennöntialueisiin, elleivät liity olennaisesti liiketoiminnan harjoittamiseen

Omistajanvaihdoksia voidaan tukea siihen erikseen osoitetulla tukimuodolla vain, jos ostettava yritys sijaitsee harvaan asutulla tai ydinmaaseudulla.

Uudenmaan ELYn ja Leader-ryhmien yhteiset linjaukset

Syken kaupunki-maaseutuluokituksen mukaisella ulommalla ja sisemmällä kaupunkialueella ei myönnetä yritystukea, ellei tuetulla toiminnalla ole selkeää kytköstä suomalaisiin maataloustuotteisiin tai Leader-ryhmien paikalliseen strategiaan.

Kaupungin kehysalueella sijaitsevilla teollisuusalueilla tai niiden välittömässä läheisyydessä ei pääsääntöisesti tueta yritysten toimitilainvestointeja. Rahoitusta voidaan harkita vain, mikäli tuetulla toiminnalla on selkeä kytkös suomalaisiin maataloustuotteisiin tai Leader-ryhmien paikalliseen strategiaan, tai jos toimitilainvestointi kohdistuu jo olemassa olevaan tuotantotilaan ja liittyy suoraan esim. tuotantolinjaston laajentamiseen.

Mikäli tuettava yritystoiminta perustuu pelkästään lomamökkien lyhytaikaiseen vuokraukseen, lomamökkien lukumäärän on oltava tuettavan toimenpiteen jälkeen vähintään kolme.

Yksityistalous ja elinkeinotoiminta on oltava selkeästi eroteltavissa. Tästä syystä yksityistalouden asuinrakennuksiin liittyviä investointeja (rakenteelliset toimenpiteet itse rakennukseen) tai muita yksityistaloudessa hyödynnettäviä toimenpiteitä ei tueta.

Kuntien, valtion ja hyvinvointialueiden vastuulla olevien lakisääteisten peruspalvelujen tuottamiseen liittyviä investointeja ei tueta, mutta peruspalveluja täydentävää ja kehittävää toimintaa voidaan tukea.

Vähittäis- ja tukkukauppaa, (fyysinen tai verkkokauppa) ei kilpailullisista syistä tueta, ellei toimenpide liity suomalaisten maatalous- tai luonnontuotteiden myyntiin tai tärkeiden palvelujen saatavuuden turvaamiseen maaseutualueella. Edellytyksenä on, että vastaavaa palvelua ei ole paikkakunnalla tarjolla.

Pelkästään verkossa tapahtuvaa liiketoimintaa (täysin paikkariippumatonta, ei ns. kotitoimiston lisäksi muuta fyysistä toimitilaa) tuetaan vain, mikäli yritys sijaitsee ydin- tai harvaan asutulla maaseudulla tai kaupungin läheisellä maaseudulla, ellei tuetulla toiminnalla ole selkeää kytköstä suomalaiseen maaseutuun tai Leader-ryhmien paikalliseen strategiaan. Tällaisen yrityksen sijainnin ensisijaisena perusteena on paikka, jossa yrityksen yleistä liikkeenjohtoa koskevat olennaiset päätökset tehdään.

Leader-ryhmän kautta haettavia pienyritystukia voimme myöntää vain, mikäli vastaavaa palvelua ei ole saatavana paikkakunnalta veloituksetta.

Yritysrühmähankkeissa pääpainon tulee olla yritysten yhteisissä kehittämistoimissa. Yrityskohtaista kehittämistä voi olla mukana, kun se liittyy olennaisesti yhteiseen kehittämiseen.

Yleishyödyllisten tukien ehdot ja linjaukset

Lainsäädäntö: Yleisiä yleishyödyllisten hankkeiden rahoitusehdot

Tukea ei myönnetä hakijan normaaliin toimintaan, toiminnan ylläpitokustannuksiin ja korvausinvestointeihin.

Tukea voidaan myöntää sellaiseen koulutukseen, joka täydentää käytännön kokemusta ja koulutusta, mutta joka ei kuulu osana perus- tai jatkokoulutustutkintoon.

Tukea taloudellista toimintaa kehittävään investointiin voidaan myöntää, jos markkinapuute on todettu.

Vesihuolto- ja viemäröinti-investointeihin. Yleishyödyllisessä käytössä olevan kiinteistön sähkö-, lämpö-, vesi- ja viemäri- sekä tietoliikenneliittymistä aiheutuvat kustannukset ovat tukikelpoisia vain muun tuettavan toimenpiteen osana.

Uudenmaan ELYn ja Leader-ryhmien yhteiset linjaukset:

Yleishyödyllistä investointitukea ei myönnetä:

- rakentamattomien maa-alueiden hankintaan
- ulkopuolisille pitkäaikaisesti vuokrattavien kiinteistöjen rakentamiseen
- eläinten hankintaan
- Leasingrahoituksella hankittu omaisuuteen
- Tietoliikenneverkkoinvestointeja, joissa hyödynsaajana on ainoastaan vapaa-ajan asukkaita

Hallituksen rahoituslinjaukset:

Tukea ei myönnetä:

- Laajoihin vesistöjen kunnostus-, ruoppaus- ja muihin investointi- ja rakennushankkeisiin. Pienimuotoisia toimenpiteitä voidaan kuitenkin tukea, mikäli ne vaikuttavat myönteisesti asukkaiden viihtyvyyteen, vesistöjen virkistyskäyttöön tai matkailun tai muun elinkeinotoiminnan yleiseen kehittämiseen vesien tilan parantamisen lisäksi.
- Vesihuolto- ja viemäröinti-investointeja. Yleishyödyllisessä käytössä olevan kiinteistön käyttö- ja jätevesi-investointeja voidaan tukea esim. osana laajempaa yleishyödyllistä investointihanketta. Vesi- ja jätevesiosuuskunnan toteutusselvitystä ja suunnittelua voidaan tukea.
- Laajakaistainvestointeihin (ELY-keskus voi rahoittaa). Poikkeuksena voidaan tukea laajakaista hankkeen toteutusselvitystä ja suunnittelua.
- Yksityisteiden hoitoon ja kunnostukseen liittyviin investointeihin
- Pilaantuneen maaperän puhdistamiseen tai kunnostamiseen
- Pääsääntöisesti vuokrattavaksi tai edelleen myytäväksi tarkoitettuihin tiloihin kohdistuviin investointeihin.
- Kiinteistöjen hankintaa tuetaan vain, mikäli kiinteistö on kulttuurihistoriallisesti tai matkailullisesti merkittävä tai se lisää merkittävästi palveluja ja harrastustoimintaa maaseutualueilla.
- Kirjan painatuskuluihin. Kirjan koostamista voidaan tukea, mikäli se edesauttaa esimerkiksi kulttuuriperinnön tai paikallisen historian säilyttämistä tai edistää kulttuurista kestävyyttä.
- Kuntien, valtion ja hyvinvointialueiden vastuulla olevien lakisääteisten peruspalvelujen tuottamiseen liittyviä investointeihin, mutta peruspalveluja täydentävää ja kehittävää toimintaa voidaan tukea.

Tukiprosentit

Yritystuet ja elinkeinolliset hankkeet

- Investointituki 20 – 30 %
- Energiainvestoinnit maaseudun mikroyrityksille harvaanasutulla ja ydinmaaseudulla 30 %
- Kokeilu- ja käynnistysavustuksen määrä 2 500 – 7 500 euroa
- Kehittämisasiavustukset 1 000, 2 000 tai 3 000 euroa
- Yritysrühmähanke 75 % , viljelijäryhmähanke 75 %
- Koulutus- ja tiedonvälityshanke: enintään 80%; poikkeustapauksissa 100 %
- Elinkeinojen kehittämishankkeet: enintään 80%; poikkeustapauksissa 100 %
- Yritysrühmähankkeiden valmisteluraha 5000 euroa,
- Muut yhteistyöhankkeet rahoitetaan hankeasetuksen mukaisilla maksimituilla eli 80 % tai 60 % hankkeen sisällön mukaan

Yleishyödyllisten kehittämishankkeiden tukiprosentit

- Kehittämishankkeiden tuki pääsääntöisesti enintään 70 %. Koko Ykkösakselin alueen tai useamman kunnan/toimijan toteuttamissa strategisesti merkittävässä kehittämishankkeissa, kehittämishankkeissa, jotka eivät suoraan hyödytä hakijaa, sekä kansainvälisissä hankkeissa tukiprosentti voi olla enintään 100 % tapauskohtaisen harkinnan mukaisesti.
- Lapsiin ja nuoriin suoraan/yksinomaan kohdistuvat kehittämishankkeet, enintään 100 %,
- Koulutus- ja tiedonvälityshanke enintään 80 %; poikkeustapauksissa 100 %
- Yksityisestä rahoituksesta hyväksytään pääsääntöisesti enintään 75 % vastikkeetonta työtä
- Kehittämishankkeiden talkootyöksi hyväksytään hankkeen toteuttamiseksi välttämätön työ, esim. asiantuntijatyö, joka pitäisi muuten tehdä palkkatyönä tai hankkia ostopalveluna (esim. koulutus ja ohjaustyöt sekä niihin liittyvät valmistelutyöt). Talkootyö perustuu etukäteen hyväksytyyn suunnitelmaan.

Yleishyödyllisten investointihankkeiden tukiprosentit

- Investointihanke pääsääntöisesti tukiprosentti enintään 50 %. Yleishyödyllisen toimijan elinkeinolliset hankkeet 20 %. Jos tuen kohteena ovat: turvallisuutta ja varautumista edistävät investoinnit, palvelukokeilujen investoinnit sekä nuorten palveluja parantavat investoinnit, digitalisaation hyödyntämistä yhteiskäytössä olevissa tiloissa edistävät investoinnit tai älykkäiden kylien suunnitelmaan sisältyvät investoinnit, voi tukiprosentti voi olla korkeampi. Poikkeuksista päätetään hankekohtaisesti hallituksen kokouksessa.
- Yksityisestä rahoituksesta hyväksytään pääsääntöisesti enintään 75 % vastikkeetonta työtä
- Kunnan ja muun julkisen tahon hankkeissa koko julkisen rahoituksen osuus voi olla 100 perustellusta syystä, esim. yksityistä rahoitusta ei voi kerätä talkootyönä.

Muuta

Alueiden välisissä hankkeissa noudatetaan eri Leader-ryhmien kanssa tapauskohtaisesti sovittavaa yhtenäisiä linjauksia ja tukiprosentteja.

Hankeneuvonnassa kiinnitetään entistä enemmän huomiota seuraavien asioiden toteutumiseen ja siihen, miten ne on hankesuunnitelmassa otettu huomioon:

Ykkösakseli

Hallitus 15.6.2023

- kestävä kehitys
- yhteistyö ja sen kehittäminen
- nuorten mukaan ottaminen hankkeen suunnittelussa tai toteutuksessa tai hankkeen kohderyhmänä
- hankkeessa tuottamat uudet palvelut
- älykkäät ratkaisut ja digitalisaatio
- varautuminen, vastuullisuus, turvallisuus
- hankkeen tiedotussuunnitelma